

Artikkel	Gruppeunntak	Støtteberettigede kostnader	Støtte-intensitet	Tillegg til støtteintensitet	Begrensninger
Artikkel 18	Støtte til rådgivningstjenester til SMB-er	Kostnader til: <ul style="list-style-type: none"> Rådgivningstjenester som ytes av eksterne rådgivere 	50 % av støtteberettigede kostnader		<ul style="list-style-type: none"> De berørte tjenestene skal ikke være virksomhet som utøves løpende eller periodisk, og de skal ikke være knyttet til foretakets ordinære driftsutgifter, for eksempel rutinemessig skatterådgivning, vanlig juridisk bistand eller annonsering.
Artikkel 19	Støtte til SMB-ers deltaking på messer	Kostnader til: <ul style="list-style-type: none"> Leie av stand/oppstillingsplass Oppsetting av stand/oppstillingsplass Drift av stand/oppstillingsplass 	50 % av støtteberettigede kostnader		
Artikkel 22	Støtte til ny-etablerte foretak (start-ups)	Støtten kan gis i form av: <ul style="list-style-type: none"> Tilskudd (egenkapitalinvesteringer, investeringer med egenkapitallignende midler, reduserte rentesatser og reduserte garantipremier). 	Ingen maksimal støtteintensitet, men det gjelder maksbeløp for støtten (se «begrensninger»)	For små og innovative foretak kan maksbeløp for støtten doubles.	<ul style="list-style-type: none"> <u>Krav til støtteberettigede foretak:</u> <ul style="list-style-type: none"> Unoterte små bedrifter opp til fem år etter deres registrering, og som oppfyller følgende vilkår: <ol style="list-style-type: none"> ikke har utbetalt overskudd; ikke har overtatt aktivitetene til en annen bedrift; og ikke er opprettet gjennom fusjon. Særskilte regler for bedrifter som ikke har plikt til å registrere seg og bedrifter opprettet gjennom fusjon, se Art. 22 (2) 2 & 3. <u>Vilkår for tilskudd:</u> <ul style="list-style-type: none"> Tilskudd kan være høyst 0,4 millioner euro. Kan økes i særlige tilfeller, jf. art. 22 (3) c.
Artikkel 24	Støtte til forundersøkelser	Kostnader til: <ul style="list-style-type: none"> Innledende kartlegging 	50 % av støtteberettigede		<ul style="list-style-type: none"> Formålet med forundersøkelsen må være å identifisere støtteberettigede

		<ul style="list-style-type: none"> Formelle selskapsgjennomganger 	kostnader		foretak i til artikkel 22 – Støtte til nyetablerte foretak.
Artikkel 25	<i>Støtte til forsknings- og utviklingsprosjekter</i>	<p>Kostnader til:</p> <ul style="list-style-type: none"> Personal sysselsatt i prosjektet (forskere, teknikere og annet hjelpepersonale) Bruk av instrumenter og utstyr i den grad og for det tidsrom de anvendes i prosjektet. Kostnader for bygning og grunn i den grad og for det tidsrom de anvendes i prosjektet. Kontraktsforskning, kunnskap og patenter kjøpt eller lisensiert fra eksterne kilder, samt kostnader for rådgivning og tilsvarende tjenester som utelukkende anvendes til prosjektet Ytterligere felleskostnader og andre driftskostnader, herunder materialkostnader, forsyninger og lignende produkter, som er direkte knyttet til prosjektet 	<p>Av støtteberettigede kostnader:</p> <ul style="list-style-type: none"> Grunnforskning: 100 % Industriell forskning: 50 % Eksperimentell utvikling: 25 % Forundersøkels er: 50 % 	<p>Industriell forskning og eksperimentell utvikling kan økes til 80 % på følgende måte:</p> <ul style="list-style-type: none"> Med 10 % for mellomstore bedrifter og 20 % for små bedrifter Med 15 % dersom <u>ett</u> av følgende vilkår er oppfylt: <ol style="list-style-type: none"> hvis prosjektet omfatter et faktisk samarbeid (i) mellom foretak der minst ett er en SMB, eller utføres i minst to medlemsstater eller i en medlemsstat og en stat som er part i EØS-avtalen, og ingen foretak alene står for mer enn 70 % av de støtteberettigede kostnadene; eller (ii) mellom ett foretak og en eller flere 	<ul style="list-style-type: none"> Støtten kan gis til følgende formål: <ul style="list-style-type: none"> grunnforskning industriell forskning eksperimentell utvikling forundersøkelser

				<p>organisasjoner for forskning og kunnskapsformidling, der den/de sistnevnte alene står for minst 10 % av de støtteberettigede kostnadene og har rett til å offentliggjøre sine egne forskningsresultater.</p> <p>2. Resultatene av prosjektet får omfattende spredning gjennom konferanser, publikasjoner, åpne datakilder eller programvare med gratis eller åpen kildekode.</p> <p>Støtteintensiteten for forundersøkelser kan økes med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10 % for mellomstore bedrifter; og • 20 % for små bedrifter. 	
--	--	--	--	--	--

<p>Artikkel 26</p>	<p><i>Investeringsstøtte til forskningsinfrastrukturer</i></p>	<p>Kostnader til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investeringsstøtte Kostnader for investering i materielle og immaterielle eiendeler i forbindelse med bygging eller oppgradering av forskningsinfrastruktur. 	<p>50 % av støtteberettigede kostnader</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Hvis forskningsinfrastrukturen brukes til økonomisk og ikke-økonomisk virksomhet skal det føres separate regnskaper. • Prisen som kreves for driften eller bruken av infrastrukturen, skal tilsvare markedspris. • Flere brukere skal ha tilgang til infrastrukturen og tilgang skal gis på ikke-diskriminerende vilkår. Foretak som har finansiert minst 10% av investeringskostnadene, kan likevel gis preferansetilgang på gunstigere vilkår. • Fylkeskommunen må sørge for en claw-back/tilbakebetalingsklausul i avtalen dersom forskningsinfrastrukturen driver økonomisk og ikke-økonomisk aktivitet samtidig.
<p>Artikkel 27</p>	<p><i>Støtte til innovasjonsklynger</i></p>	<p>Kostnader til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investeringsstøtte: Kostnader for investering i immaterielle og materielle eiendeler for bygging eller oppgradering av klynger. • Driftsstøtte: Personal- og administrasjonskostnader (herunder felleskostnader) knyttet til <ul style="list-style-type: none"> - aktivering av klyngen; - markedsføring av klyngen; og - forvaltning av klyngen anlegg, organisering av 	<p>Investeringsstøtte: 50 % av de støtteberettigede kostnadene</p> <p>Driftsstøtte: 50 % av de samlede støtteberettigede kostnadene i perioden støtten gis.</p>	<p>Investeringsstøtte til innovasjonsklynger kan økes med 5% for innovasjonsklynger i støtteområder som oppfyller vilkårene i EØS-avtalen artikkel 61 (3) bokstav c)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Støtten skal gis utelukkende til klyngeorganisasjonen. • Flere brukere skal ha tilgang til klyngens lokaler, anlegg og virksomheter. Vilkårene for tilgang skal være transparente og ikke-diskriminerende. • Foretak som har finansiert mer enn 10 % av investeringskostnadene for innovasjonsklyngen kan gis tilgang på mer fordelaktige vilkår. • Avgiftene som kreves for bruk av klyngens anlegg og for deltaking i klyngen virksomhet, skal tilsvare markedsprisen eller gjenspeile kostnadene

		<p>opplæringsprogrammer, gruppearbeid og konferanser med sikte på å støtte kunnskapsdeling og nettverksbygging samt tverrnasjonalt samarbeid</p>			<ul style="list-style-type: none"> • Driftsstøtte kan gis i høyst 10 år
Artikkel 28	<i>Innovasjonsstøtte til SMB-er</i>	<p>Kostnader til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppnåelse, validering og beskyttelse av patenter og andre immaterielle eiendeler • Utplassering av høyt kvalifisert personale fra en organisasjon for forskning og kunnskapsformidling eller et stort foretak, som skal arbeide med forskning, utvikling og innovasjon i en nyopprettet funksjon hos støttmottakeren, og som ikke erstatter annet personale • Rådgivnings- og støttetjenester knyttet til innovasjon 	50% av støtteberettigede kostnader	Støtte til rådgivnings- og støttetjenester knyttet til innovasjon kan økes til 100% , forutsatt at det samlede støttebeløpet for rådgivnings- og støttetjenester knyttet til innovasjon ikke overstiger 200 000 euro per foretak i en treårsperiode	<ul style="list-style-type: none"> • Støtten kan kun gis til SMB-er.
Artikkel 29	<i>Støtte til prosess- og organisasjonsinnovasjon</i>	<p>Kostnader til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personal • Instrumenter, utstyr, bygninger og grunn i den utstrekning og for det tidsrom de anvendes i prosjektet • Oppdragsforskning, 	15% av støtteberettigede kostnader	Støtteintensiteten kan økes til 50% for SMB-er	<ul style="list-style-type: none"> • Støtten må gå til prosess- og organisasjonsinnovasjon • Støtte til store foretak kan <u>kun</u> gis dersom de samarbeider med SMB-er i forbindelse med den støtteberettigede aktiviteten, og de samarbeidene SMB-ene pådrar seg minst 30 % av kostnadene.

		<p>kunnskap og patenter kjøpt eller lisensiert fra eksterne kilder</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ytterligere felleskostnader og andre driftskostnader, herunder materialkostnader, forsyninger og lignende produkter, som er direkte knyttet til prosjektet 			
Artikkel 31	Opplæringsstøtte	<p>Kostnader til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opplæringspersonalets personalkostnader, for timene disse deltar i opplæringen; • Opplæringspersonalets driftskostnader for opplæringspersonale i direkte tilknytning til opplæringsprosjektet (f.eks. reisekostnader, kostnader til opphold, opplæringsmaterialer, avskrivning av verktøy og utstyr etc.); • Kostnader for rådgivningstjenester knyttet til opplæringsprosjektet; og • Personalkostnader for opplæringsdeltakere og generelle indirekte kostnader (administrasjonskostnader, leie, felleskostnader) for de timene disse deltar i opplæringen. 	50 % av støtteberettigede kostnader	<p>Kan økes til 70 %, som følger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • med 10 % dersom opplæringen gis til funksjonshemmede eller vanskeligstilte arbeidstakere; og • med 10 % dersom støtten gis til mellomstore bedrifter, og med 20 % dersom støtten gis til små bedrifter. <p>I maritimsektoren kan støtteintensiteten økes til 100 %, forutsatt at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de som mottar opplæring er ikke aktive medlemmer av besetningen, men en del av reservebesetningen om bord; og 	<ul style="list-style-type: none"> • Det skal ikke gis støtte til opplæring som foretak gjennomfører for å overholde obligatoriske nasjonale standarder for opplæring

				<ul style="list-style-type: none"> opplæringen skjer om bord på skip som er registrert i EU/EØS. 	
Artikkel 53	<i>Støtte til kultur og bevaring av kulturarv</i>	<p>Kostnader til investering og drift, som følger:</p> <p><u>Investeringskostnader</u>, inkl. bygging /oppgradering av kulturinfrastruktur, jf. art. 53 (4) a) til e):</p> <ul style="list-style-type: none"> investering i materielle og immaterielle eiendeler <p><u>Driftskostnader</u>, jf. art. 53 (5) a) til d). Dette omfatter kostnader knyttet til:</p> <ul style="list-style-type: none"> kulturinstitusjonens/kulturarvstedets løpende eller periodiske virksomhet (eks. utstillinger, forestillinger og arrangementer som inngår i vanlig drift); utdanningsvirksomhet på kultur- og kunstområdet; forbedring av offentlighetens tilgang til kulturinstitusjonen eller kulturarvstedene og tilknyttet virksomhet; driftskostnader knyttet til kulturprosjektet/ virksomheten, se eksempler i art. 5 d) personale som arbeider for kulturinstitusjonen, kulturarvstedet eller for et 	80% av støtteberettigede kostnader (forutsatt at støtten ikke overstiger 2 millioner Euro)		<ul style="list-style-type: none"> Støtten må gis til følgende kulturformål og kulturvirksomheter: <ul style="list-style-type: none"> museer, arkiver, biblioteker, kultursentre og -steder, teatre, operaer, konserthus, andre organisasjoner for utøvende kunst, filmarkiver og andre lignende infrastrukturer, organisasjoner og institusjoner på kunst- og kulturområdet; materiell kulturarv (flyttbar og fast kulturarv og arkeologiske funnsteder, monumenter, historiske steder og bygninger inkl. naturarv som er knyttet til kulturarv eller er formelt anerkjent som kultur- eller naturarv av en medlemsstats vedkommende offentlige myndigheter) Immateriell kulturarv; Kunst- eller kulturarrangementer og forestillinger, festivaler, utstillinger o.l.; Utdanningsvirksomhet på kultur- og kunstområdet; og skrivning, redigering, produksjon, distribusjon, digitalisering og utgivelse av musikk og litteratur, herunder oversettelser. <i>For disse</i>

		prosjekt; <ul style="list-style-type: none"> • rådgivnings- og støttetjenester som ytes av eksterne konsulenter og tjenesteytere, og som er et direkte resultat av prosjektet. 			<i>aktivitetene er underlagt særskilte regler for støtteintensitet og støtteberettigede kostnader, jf. art. 53(9).</i> <ul style="list-style-type: none"> • Det kan ikke gis støtte til aviser og magasiner.
Artikkel 56	Investeringsstøtte til lokal infrastruktur	Kostnader til: <ul style="list-style-type: none"> • Investering i materielle og immaterielle eiendeler. 	100 % av godkjente kostnader		<ul style="list-style-type: none"> • Støtten skal knytte seg til kostnader til finansiering og bygging eller oppgradering av <u>lokale infrastrukturer som bidrar lokalt til å forbedre forretnings- og forbrukermiljøet og til å modernisere og utvikle industrigrunnlaget.</u> • Denne artikkelen kan ikke brukes på støtte til infrastrukturer som omfattes av andre artikler i gruppeunntaket (f.eks. forskningsinfrastruktur, sportsinfrastruktur etc.) og kommer heller ikke til anvendelse for lufthavninfrastruktur og havneinfrastruktur. • Infrastrukturen skal gjøres tilgjengelig på en åpen og ikke-diskriminerende måte. Pris for bruk/salg av infrastrukturen skal tilsvare markedspris. • Støttebeløpet skal ikke overstige differansen mellom de støtteberettigede kostandene og driftsoverskuddet for investeringen. Driftsoverskuddet skal trekkes fra de støtteberettigede kostnadene på forhånd eller gjennom en

					<p>tilbakebetalingsordning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dedikert infrastruktur omfattes ikke (dvs. infrastruktur som er bygget spesifikt for en bedrift og for å oppfylle bedriftens behov).
--	--	--	--	--	--

En rekke definisjoner finnes i GBER artikkel 2. For ordens skyld har vi tatt med noen særlig relevante definisjoner her:

Definisjoner av små og mellomstore bedrifter (SMB-er):

- Fremgår av GBER, Annex 1 «SME Definition».
- Med «små» bedrifter menes en bedrift som sysselsetter færre enn 50 personer og som har en årsomsetning og/eller en årsbalanse som ikke overstiger 10 millioner euro (dvs. omtrent 94 MNOK)
- Med «mellomstore» bedrifter menes en bedrift som sysselsetter færre enn 250 personer og har en årsomsetning som ikke overstiger 50 millioner euro og/eller en samlet årsbalanse som ikke overstiger 43 millioner euro (dvs. henholdsvis omtrent 470 og 405 MNOK).

Definisjoner knyttet til art. 32-35

En «vanskeligstilt arbeider» er en person som oppfyller ett av følgende kriterier:

- ikke har hatt fast, lønnet arbeid i de foregående seks månedene;
- er mellom 15-24 år gammel;
- ikke har fullført videregående eller yrkesrettet utdanning (internasjonal standard for utdanningsgruppering 3) eller har fullført heltidsutdanning i løpet av de siste to år, men ennå ikke hatt fast, lønnet arbeid
- har fylt 50 år,
- er aleneforsørger for ett eller flere barn,
- arbeider i en sektor eller i et yrke i en medlemsstat der kjønnsfordelingen er minst 25 % skjevere enn den gjennomsnittlige kjønnsfordelingen innenfor alle økonomiske sektorer i den medlemsstaten, og som tilhører den underrepresenterte kjønnsgruppen; *eller*
- tilhører en etnisk minoritet i en medlemsstat, og som trenger å videreutvikle sine språkkunnskaper, sin yrkesopplæring eller sin arbeidserfaring for å bedre utsiktene til å finne stabil sysselsetting.

En «svært vanskeligstilt arbeider» er en person som oppfyller ett av følgende vilkår:

- ikke har hatt fast, lønnet arbeid i de foregående 24 månedene; eller
- ikke har hatt fast, lønnet arbeid i de foregående 12 månedene og tilhører en av kategoriene (2)-(7) omhandlet under «vanskeligstilt arbeider»

«Funksjonshemmet arbeidstaker» betyr enhver person som oppfyller ett av følgende vilkår:

- regnes som funksjonshemmet arbeidstaker i henhold til norsk lov;
- lider av en langsiktig fysisk, psykisk, intellektuell eller sansemessig funksjonshemning som i møte med ulike barrierer kan hindre personen i å delta fullt ut og effektivt i et arbeidsmiljø på lik linje med andre arbeidstakere